

Mijn naam is Ineke Hoekman. Ik spreek namens de Dorpsraad Uitdam.

Allereerst willen wij het Algemeen Bestuur van het HHNK bedanken voor de motie en het daarbij behorende externe rapport. Ook willen wij alle betrokkenen bedanken voor hun bijdrage aan dit onderzoek. Voor ons als bewoners is het een waardevol proces geweest en een waardevol rapport. Speciale dank voor de onderzoekers en de voorzitter om het hele proces in goede banen te leiden.

In de 14 jaar, dat wij ons hebben ingezet voor een veilige dijk, passend bij het landschap, met behoud van de cultuur-historische waarde van het unieke ensemble in Uitdam, is het vertrouwen verloren gegaan.

Het herstel van vertrouwen, zo heeft het onderzoek ons geleerd, is een complex proces. Het is niet per se waarheidsvinding, sterker nog *als feiten worden ontkend, ondermijnt dat het vertrouwen verder*. Erkenning van feiten is ook onvoldoende omdat het ook gaat om erkenning van de emoties. *Voor professionals die vaker met het bijltje hebben gehakt is het heel anders dan voor bewoners, waar de dijkversterking een grote ingreep in het dagelijks leven is*. Er is ongelijkwaardigheid in ervaring maar ook in macht. Als bewoner sta je per definitie 4-0 achter, qua inhoudelijke kennis, qua proces, qua besluitvorming, qua macht. Als bewoners zijn wij totaal afhankelijk.

Gelijkwaardigheid is er dus niet. *"Mensen aan de knoppen moeten daarom terughoudend en zorgzaam zijn jegens afhankelijken"*, zegt het rapport. Dat *"vergt empathie"*, zeggen de onderzoekers. *"Het belang van bewoners erkennen en waarderen. Eenzijdige door beheer- en beheerkosten gedomineerde argumentatie moet tijdens het uitwerkingsproces worden voorkomen"*, staat in het rapport. *Extra zorg en aandacht voor zorgvuldig handelen tijdens de dagelijkse uitvoering en afhandeling van eventuele schades*.

En er is geen tijd meer te verliezen: de dagelijkse uitvoering is in volle gang. Vandaag moet het vertrouwen teruggewonnen worden, met elke stap, met elke actie.

Daarom zijn voor ons de aanbevelingen van cruciaal belang.

Het voortzetten van de bijeenkomsten onder leiding van een neutraal voorzitter als Friso de Zeeuw, *met het gemeenschappelijk vertrekpunt een zo groen mogelijke dijk, die met respect voor het ensemble van Uitdam in het landschap past*. Dat is de aanbeveling.

Het al gestarte traject van de pilot Vergroening van de steenbekleding door HHNK/Alliantie en provincie, in samenspraak met bewoners van Uitdam, zou in scope verbreed moeten worden waarin onderzoekers adviseren ook andere passende oplossingen aan de orde te laten komen, voor zover dat past en waarbij de hoofdlijnen van een integraal plaatje voor de inrichting van de dijk zijn vastgelegd, inclusief steigers, trappen etc.

Dit proces moet *borgingsmechanismen* hebben voor escalaties, een zogenoemde *kwaliteitscommissie* met experts die indien nodig ons allen met raad en daad bij kan staan.

Het is van groot belang wat de bestuurders van het HHNK gaan beslissen. Nemen zij de aanbevelingen over? Zien zij dit belang ook? Is er *de politieke wil bij HHNK als opdrachtgever van de Alliantie, om hiervoor ruimte te scheppen*, vragen de onderzoekers en wij dus ook.

Wij hebben ook in het rapport gelezen dat de Alliantie op diverse punten een voorbehoud maakt. Wij hopen dat met alles wat er geleerd is over goede communicatie, open en transparant zijn, met extra aandacht en zorg en empathisch vermogen, dat wij met elkaar kunnen gaan kijken wat wél mogelijk is, in plaats van alleen naar wat niet mogelijk is. Wij hopen dat wij het de komende 5 jaar beter doen met elkaar.

De focus van het rapport ligt wat ons betreft op de toekomst, zodat het daadwerkelijk anders gaat. Zodat we voorkomen dat we over 5 jaar hier weer bij elkaar zitten met een onderzoek hoe het de komende 5 jaar zo mis heeft kunnen lopen. Dát moet te allen tijde worden voorkomen.

Er liggen nu grote uitdagingen voor ons: de damwandplaatsing, de schadeprocedures, de inrichting van de dijk, de leefbaarheid tijdens werkzaamheden, het echt laten slagen van de pilot.

De damwandplaatsing start volgende maand en er zijn nog veel te veel onduidelijkheden voor de bewoners. Bewoners vrezen voor hun huizen. De schadeprocedures zijn niet adequaat. Niet alleen voor de korte termijn schade door de werkzaamheden, maar ook voor de lange termijn. De effecten van grondvervormingen, gewijzigde grondwaterstanden etc. De ellende zoals bij de Lekdijk en Almelo moeten hier voorkomen worden.

Ons streven is te voorkomen dat we over 5 jaar niet weer dezelfde conclusies moeten trekken als in dit onderzoek. Dat er *wel verwachtingen waren gewekt 'dat er nagenoeg geen risico was op schade', maar strikt genomen (...)*. Of dat de *communicatie weer te kort is geschoten, ondanks alle goede bedoelingen* en dat *het proces niet open en transparant was* of dat de *code maatschappelijke participatie niet uit de verf is gekomen*.

Wij willen niet dat over 5 jaar weer gezegd kan worden dat het wederom *"de schoonheidsprijs niet verdient"*.

Wij willen dat de komende 5 jaar juist wél de schoonheidsprijs verdient... de prijs van hoe het ook kan. De prijs van herstelt vertrouwen. En die heeft een prijs.

Maar dat vergt dat het HHNK/Alliantie niet tegenover de bewoners staat maar naast de bewoners gaan staan om samen deze dijkversterking tot een goed eind te brengen.

Wij hopen dat recht wordt gedaan aan het onderzoek en het rapport en dat HHNK/Alliantie de aanbevelingen overneemt.

Dorpsraad Uitdam